

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

<https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610>

“Equality and Justice”

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

ਪਟਿਆਲਾ

PATIALA

On line paper

12 ਨਵੰਬਰ 2025 ਬੁੱਧਵਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਦੋਥਾ ਸਾਲ

w.e.f. 15 August 2022

ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਕੈਨੇਡਾ ‘ਚ ਰਚੀ ਗਈ ਸੀ ਮਾਨਸਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼

ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਪੜਦਾ ਲੜਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਹੈ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ,ਉੱਥੇ ਪਏ ਕਲੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਹੀ ਮਾਨਸਾ ‘ਚ ਹੋਇਆ ਹਮਲਾ

ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਬਲਾਸਟ ਜਾਂਚ NIA ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਡਾ. ਉਮਰ ਦਾ ਦੇਸਤ ਡਾ. ਸੱਜਾਦ ਨੂੰ ਪੁਲਵਾਮਾ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ 4 ਕਾਬੂ ; ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ‘ਚ ਬੈਠੇ 3 ਸਾਜਿਸ਼ਘਾੜੇ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਮਾਨਸਾ, 11 ਨਵੰਬਰ (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)-ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਬੈਠੇ ਕੁੱਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦਾ ਲੜਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਕੁਆਇੰਟਲ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਲਾਭੇ ਕਰਨ, ਡਰਾਉਣ ਧਮਕਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਨਸਾ ਵਿਖੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਪ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਾਨਸਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬੈਠੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਕੇ ਕੁੱਲ 4 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

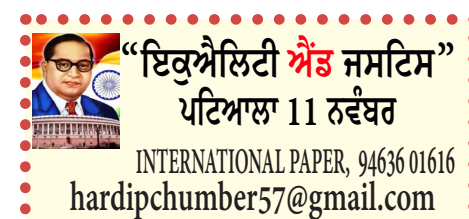
ਮਾਨਸਾ ਪੁਲਸ ਨੇ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਬਾਰੀਕ ਤਫ਼ੀਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੀਟੂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਘੋਖ

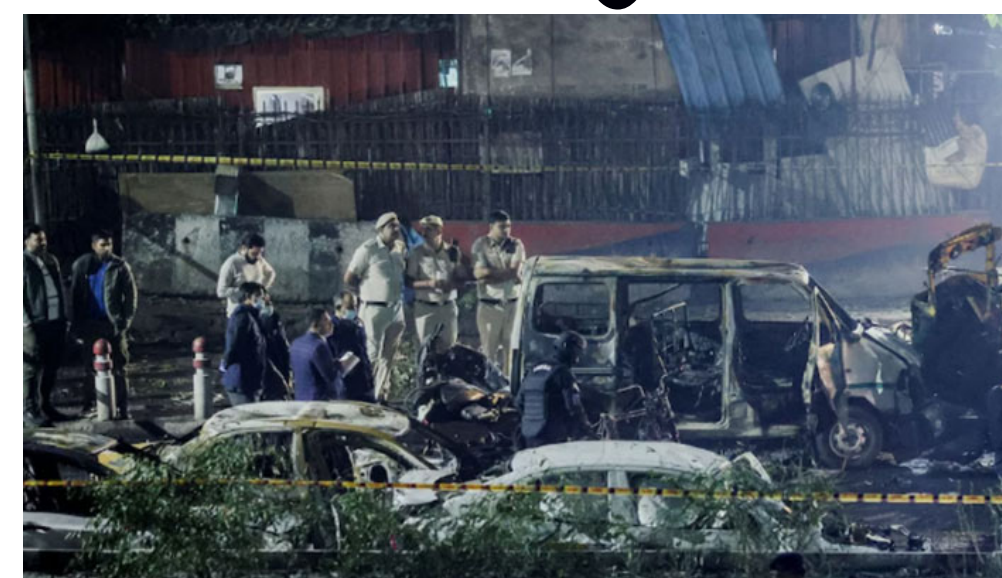
ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਰੋਧ ‘ਚ ਮਾਨਸਾ ਸ਼ਹਿਰ ਬੰਦ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੀਟੂ ਤੇ ਮੇਟਰ ਸਾਇਕਲ ਸਵਾਰ 2 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵਰ੍ਹਾਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। 28 ਅਕਤੂਬਰ ਦੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਨਸਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗੁਰਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਨਾਨਕਪੁਰਾ ਰੋਪੜ, ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪੁਖਰਾਲੀ ਰਾਮਪੁਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ 2 ਪਿਸਤੌਲ, 8 ਕਾਰਤੂਸ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਭਾਗੀਰਥ ਸਿੰਘ ਮੀਨਾ ਆਈ ਪੀ ਐਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਸ ਨੇ ਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮਸਾਈ ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਖਾਨਪੁਰ ਤੋਂ ਕਾਬੂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਇਕ ਪਿਸਟਲ 9 ਐਮ.ਐਮ, 2 ਕਾਰਤੂਸ, 1

ਪਿਸਟਲ 32 ਬੋਰ ਸਮੇਤ 4 ਕਾਰਤੂਸ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਮੀਨਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੀਟੂ ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ‘ਚ ਰਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦਾ ਲੜਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ‘ਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਗੁੱਟ ਉਸ ਤੋਂ ਖੜਾ ਹਨ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਲੜਕਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਲਵੇ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੀਟੂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ‘ ਤੇ ਕੁੱਝ ਬੰਦੇ ਭੇਜ ਕੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰਵਾਈ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਡਰਾਉਣਾ ਧਮਕਾਉਣਾ ਹੀ ਸੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸ ਸਾਰੀ

ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਨ ਭਗਤ ਵਾਸੀ ਬਟਾਲਾ ਹਾਲ ਅਬਾਦ ਕੈਨੇਡਾ, ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਉਰਫ ਸ਼ਰਨ ਔਲਖ ਵਾਸੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਹਾਲ ਜਸ ਗਿੱਲ ਵਾਸੀ ਲਾਲੇਮਾਜਰਾ ਹਾਲ ਅਬਾਦ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੁਲਸ ਨੇ ਗੁਰਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ, ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਦੇ ਗੁੱਟਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੀਟੂ ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ‘ਚ ਡਰ ਅਤੇ ਸਹਿਮ ਮਹੌਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਹਨਾ ਦਾ ਲੜਕਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਤੋਂ ਲਾਭੇ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੇ ਬਾਕੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਪੁਲਸ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਕਾਰ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ 20 ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਕਾਰ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਜਾਂਚ NIA ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਾਰ ਧਮਾਕਾ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 6:52 ਵਜੇ ਲਾਲ ਕਿਲ੍ਹਾ ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਗੇਟ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 12 ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 20 ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ

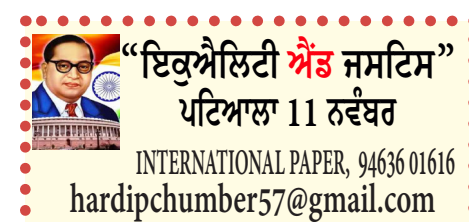

ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ DNA ਟੈਸਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ i20 ਕਾਰ ਦੀ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ। ਮੈਟਰੋ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਾਰਕਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਮਾਸਕ

ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲਵਾਮਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਡਾਕਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਉਮਰ ਨਬੀ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਮਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਸਫੋਟਕਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾ ਲਿਆ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਡੀਐਨਏ ਟੈਸਟ ਲਈ ਪੁਲਵਾਮਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਦੇਸਤ, ਡਾਕਟਰ ਸੱਜਾਦ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਲਵਾਮਾ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਪੀਟੀਆਈ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਅਮੋਨੀਅਮ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ, ਫਿਊਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡੈਟੋਨੇਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਲਕਾ ਲਹਿਰਾ ਦੇ 40 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਤਹਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕੜੀ ਤਹਿਤ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਬਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੋਇਲ ਨੇ ਹਲਕਾ ਲਹਿਰਾ ਲਈ 40 ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ 40 ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 15 ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਦੇ ਅੱਜ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ।

ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ

ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਸੂਬੇ ਭਰ ਵਿੱਚ 3100 ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿੰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿੱਚ 41 ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਹਲਕਾ ਲਹਿਰਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਕੁੱਲ 15 ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਵਿੰਦਪੁਰਾ ਜਵਾਹਰਵਾਲਾ, ਕੋਟਲਾ ਲਹਿਲ, ਆਲਮਪੁਰ, ਬਖੇਰਾ ਕਲਾਂ, ਚੇਟੀਆਂ, ਕਾਲੀਆ, ਚੁੜਲ ਕਲਾਂ, ਚੁੜਲ ਖੁਰਦ, ਕੜ੍ਹਲ, ਹਮੀਰਗੜ੍ਹ, ਬੱਗਾ ਕਲਾਂ, ਬੁਸ਼ੇਹਰਾ, ਡੂਡੀਆਂ, ਭਾਠੂਆਂ ਅਤੇ ਬਾਦਲਗੜ੍ਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ 15 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੇਡੀਅਮ ਉਸਾਰਨ ਉੱਤੇ 5 ਕਰੋੜ 70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਬਹੁਤ ਜਲਦ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ

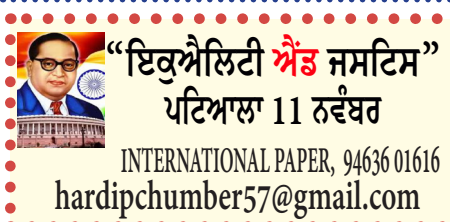
ਵਿੱਚ ਐਥਲੈਟਿਕ ਟਰੈਕ, ਬਾਸਕਟਬਾਲ, ਵਾਲੀਬਾਲ ਮੈਦਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਘਾਹ, ਫੁਹਾਰੇ, ਪਖਾਨੇ, ਲਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਫੁੱਲ ਬੂਟੇ ਲਗਾ ਕੇ ਸਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਗੇ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗਰਾਂਊਂਡ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਹੋਣ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਟੇਡੀਅਮ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਲੈਣ। ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਓਨੀ ਹੀ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ

ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਲਕਾ ਲਹਿਰਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤਹਿਤ ਜਿੱਥੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਕਾਇਆ ਕਲਪ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਹੁਣ ਸਾਰੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 18 ਫੁੱਟ ਚੌੜੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ 41 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਪਿੰਡ ਚੁਲੜ ਕਲਾਂ ਦੀ ਫਿਰਨੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਆਲਮਪੁਰ ਤੋਂ ਕਿਸ਼ਨਗੜ੍ਹ ਤੱਕ 76 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਮੁਰੰਮਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ 4 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਵਾਈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਲਗਾਤਾਰ ਰੰਗਲਾ ਪੰਜਾਬ ਬਣਨ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

13 ਤੋਂ 15 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਖੇ ‘ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਸੇਵਾ ਮੇਲਾ’

<https://pensionersewa.punjab.gov.in> ਰਾਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਛੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ

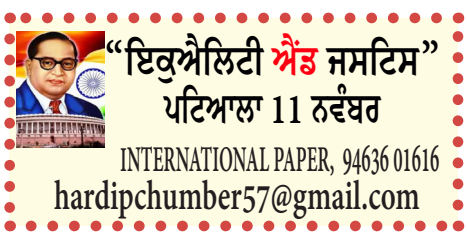

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਚੀਮਾ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਖੇ 13 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ 15 ਨਵੰਬਰ 2025 ਤੱਕ

‘ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਸੇਵਾ ਮੇਲਾ’ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਈ-ਕੇਵਾਈਸੀ

ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਬੰਧੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਨਵੇਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਸੇਵਾ ਪੋਰਟਲ ‘ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਸਕਣ।

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰੇਗੀ।

ਗੋਖਲੇ ਰਾਜਨੀਤੀ-ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਮੰਦਰ, ਪੁਣੇ ਦਾ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ 30 ਜਨਵਰੀ, 1939 ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ‘ਹਿੰਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ’ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਡਾ.ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਣੇ ਦੇ ਗੋਖਲੇ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਮੰਦਿਰ ‘ਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਸ਼ਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਨ ਲਈ ਪੁਣੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਗੋਖਲੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮੰਦਰ ਵੱਲ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਤਦ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਾਇਣ ਰਾਓ ਐਮ. ਜੇਸ਼ੀ, ਐਮ.ਏ., ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਆਚਾਰੀਆ ਧਨੰਜੈ ਰਾਓ ਗਾਡਗਿੱਲ ਨੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਤਾੜੀਆਂ ਦੀ ਗੜਗੜਾਹਟ ਹੋਈ। ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਡਾ: ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਣ ਲਿਖ ਕੇ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਪੂਰਾ ਭਾਸ਼ਣ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ-

ਸਭਿਅਕ ਔਰਤ, ਮਰਦ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਸੱਦੇ ਠੁਕਰਾਏ ਪਏ ਹਨ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸੱਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਵਿਤਕਰੇ ਵਰਗੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਕਾਰਕੁਨ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਸੱਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵੀ ਹਾਂ। ਅਧਿਆਪਕ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਹਨ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋਵੇਂ ਹਾਂ। ਅਧਿਆਪਕ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਵਰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ (ਵੋਟ) ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੈਲਟ (ਚੋਣ) ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਇਹ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਖਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇਹ ਸੱਦਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

1935 ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ‘ਤੇ ਬੋਧਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਰੂਪ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੰਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਰੂਪ ਭੂਤਵਾਦੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅਮਰੀਕਾ, ਜਰਮਨੀ ਜਾਂ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਹ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੀ ਰਾਖਸ਼ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਲਓ। ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ

ਦੇ ਢਾਂਚੇ ‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੋ ਜਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਬੈਂਚ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਸ ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਘ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਰੂਪ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ। (1) ਸੰਯੁਕਤ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ, (2) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਘਟਕਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ (3) ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਜਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਜੇਕਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਖਾਮੀਆਂ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਂਝੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਯੂਨੀਅਨ ਜਾਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਹੋਈਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਸੰਘ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਨਾਲੋਂ ਵੰਡ ਦੇ ਗੁਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ।

ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਰਗ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਖਾਮੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ (1) ਹਿੰਦੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮਹੂਰੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। (2) ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ (3) ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਖੇਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ 1935 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 (1) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ 650 ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਵਧੇਗੀ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਫੌਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦੇ-ਪਾਰਟੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ, ਹਿੰਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਦੇ-ਪਾਰਟੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੀ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਮੂਰਖਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿੱਠੇ ਫਲ ਲੱਗਣਗੇ? ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰੋ, ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝੋਗੇ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਸ. ਸਤਿਆਮੂਰਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸ. ਸਤਿਆਮੂਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਧਾਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਘਾਟ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੁਨਿਆਦੀ ਖਾਮੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਅੰਤਮ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਟੀਚਾ ਕੀ ਹੈ? ਕਾਂਗਰਸ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਟੇਟਸ ਵੱਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਟੇਟਸ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵੀ ਬੰਦ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚੋਂ ‘ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਟੇਟਸ’ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੀ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਡੋਮੀਨੀਅਨ ਸਟੇਟਸ ਦੇ ਰਸਤੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪਰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂ ਵਿਭਾਗ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹ ਰਾਹ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਰਿਆਸਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਆਪਹੁਦਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਕੋਲ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਹੀ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ, ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਰਿਆਸਤਾਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਵੀ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ‘ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਣਾਈ, ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਸੰਘ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। 1935 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਂਤ ਲਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਦੂਜਾ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸੇ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕਾਂ (ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਂਤ) ਦੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਜੰਜੀਰਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਰਿਆਸਤਦਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ

ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦਿਲ: ਗੋਲਡੀ ਪੁਰਖਾਲੀ

ਰੋਪੜ(ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ)ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਲਡੀ ਪੁਰਖਾਲੀ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦਿਲ

ਰੋਪੜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖਾ ਭਾਰਤੀ ਜਵਾਨ ਕਿਸਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਰੇਲੀ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪੰਚ ਸਲਾਹਪੁਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਲਰਾਮਪੁਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਨਜੀਤਪੁਰੀ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੱਕੋਵਾਲ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਟਾਣਾਂ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਹਿਰਾਮਪੁਰ ਆਦਿ ਸਾਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ

ਰੋਪੜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁੱਖਾ ਭਾਰਤੀ ਜਵਾਨ ਕਿਸਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਰੇਲੀ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪੰਚ ਸਲਾਹਪੁਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਲਰਾਮਪੁਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਨਜੀਤਪੁਰੀ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੱਕੋਵਾਲ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਟਾਣਾਂ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਹਿਰਾਮਪੁਰ ਆਦਿ ਸਾਥੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ

ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਮੇਰੀ ਤਰਜੀਹ - ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜੀਂਪਾ

ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਤਹਿਸੀਲ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 11 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਵਿਧਾਇਕ ਬ੍ਰਹਮ ਸ਼ੰਕਰ ਜੀਂਪਾ ਨੇ ਅੱਜ ਤਹਿਸੀਲ ਦਫ਼ਤਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੇਅਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ ਗੁਰਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਭੀਮ ਸੇਨ ਅਤੇ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਹਿਰਦੇਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕ

ਜੀਂਪਾ ਨੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਇੰਤਕਾਲ, ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ, ਇੰਤਕਾਲ, ਪਟਵਾਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਬੰਧਿਤ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ। ਵਿਧਾਇਕ ਜੀਂਪਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇਵੇਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲੱਖਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ

ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਸਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਧਾਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਸੁਣਵਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਤੇ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾ—ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਸ਼ਰੇਆਮ ਧੌਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸਰਕਾਰ, ਨਾ—ਕੋਈ ਟੀ.ਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਰਹੀ ਸਰਕਾਰ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 11 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪ ਟ ਆ ਲਾ (1 1 . 1 1 . 2 0 2 5) ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਤੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੈਂਥ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਦੇਕੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਕਰਮਚੰਦ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੰਨਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਮਹਿਮਦਪੁਰ, ਹਰਪੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਅਮਿਤ ਕੁਮਾਰ, ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਕੁੰਡਲ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਨਥੇਹਾ, ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਧਰਾਂਗਵਾਲ,

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਨਾ ਸਾੜਨ ਸਬੰਧੀ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਤੇ 10 ਤੋਂ 20 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਸਥਾਨ ਤੇ ਦੇ—ਦੇ ਵਾਰ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੀ.ਏ/ ਡੀ.ਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ/ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਛੁੱਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਇੱਥੇ ਤੱਕ ਕਿ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਿਉਹਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਗਜ਼ਟਿਡ ਛੁੱਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੇ

ਜਾਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ ਪ੍ਰੋਰੋਵੇਸ਼ਨ ਪੀਰੀਅਡ ਤੇ ਹਨ ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਡੀ.ਸੀ ਰੇਟ ਤੇ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਅੱਧੀ ਤਨਖਾਹ ਤਾਂ ਇਸ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਿਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਘਾਟਾ ਵੀ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਦੇ ਮੋਹਤਰਬੰਦ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾ ਕੇ ਕਮਰਾ, ਮੇਜ਼ ਕੁਰਸੀ, ਪੀਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਾਬਰੂਮ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵੀ ਪੁਖਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ

ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਤੇ ਰੋਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਤੇ ਇਹ ਡਿਊਟੀਆਂ ਲਗਾਉਣੀਆਂ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਟੀ.ਏ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ। ਜਿਸਦੀ ਸਾਰੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ 350ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ- ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ - ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 11 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁ ਸ਼ਿ ਆ ਰ ਪੁ ਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਅੱਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਖੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਮਲਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਇਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 21 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪਠਾਨਕੋਟ ਰਾਹੀਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦਸੂਹਾ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਖੇੜਾ ਪਹੁੰਚੇਗਾ। ਇਥੇ ਇਸ ਦਾ ਰਾਤ ਰੁਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ 22 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਭੁੰਗਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚੇਗਾ, ਜਿਥੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗਾਰਡ ਆਫ਼ ਆਨਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਚੱਬੇਵਾਲ, ਮਾਹਿਲਪੁਰ, ਸੈਲਾ ਖੁਰਦ ਅਤੇ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ

ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਸਫਾਈ ਵਿਵਸਥਾ, ਲੰਗਰ ਸੇਵਾ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮਜ਼ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ. ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲਾਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਮਾਰਕੀਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ, ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਵੰਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ।

ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਮੁਖਲਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 2.16 ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਏ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 11 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਚੱਬੇਵਾਲ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੁੰਗੜਾ) ਸੂਬੇ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸਿੱਖਿਆ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਚੱਬੇਵਾਲ ਤੋਂ ਆਪ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਇਸ਼ਾਕ ਕੁਮਾਰ ਚੱਬੇਵਾਲ ਨੇ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ.ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਮੁਖਲਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਂ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 2 ਕਰੋੜ 16 ਲੱਖ ਰੁਪਏ

ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਧਾਇਕ ਡਾ. ਇਸ਼ਾਕ ਕੁਮਾਰ ਚੱਬੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਲਕੇ ਦੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਆਪ ਦੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਚੱਬੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਐੱਮ.

ਪੀ.ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾ. ਇਸ਼ਾਕ ਕੁਮਾਰ ਚੱਬੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਮੁਖਲਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਇਨਡੋਰ ਸਪੋਰਟਸ ਹਾਲ, ਬਾਸਕਟਬਾਲ ਗਰਾਊਂਡ, ਅਥਲੈਟਿਕ ਟਰੈਕ, ਪਾਰਕਿੰਗ , ਸਟੇਜ ਆਦਿ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਕਾਲਜ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਵੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ ਉਹ ਸਭ ਮੁਹੱਈਆ

ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਡਾ. ਇਸ਼ਾਕ ਕੁਮਾਰ ਚੱਬੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲਜ ਅੰਦਰ ਹੋਰ ਵੀ ਲੈਕਚਰਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਥੇ ਆਈ.ਟੀ. ਆਈ.ਏ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਕਿੱਤਾਮੁੱਖੀ ਕੋਰਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਨਸੀਮ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਹੋਈ ਫਾਇਰਿੰਗ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 11 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਗੇਂਦਬਾਜ਼ ਨਸੀਮ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਖਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਖੈਬਰ ਪਖਤੂਨਖਵਾ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਅਰ ਦੀਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਗੇਂਦਬਾਜ਼ ਨਸੀਮ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਨਸੀਮ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ, ਪਾਰਕਿੰਗ ਏਰੀਆ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਸੀਮ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ, ਹੁਨੈਨ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਉਥੇ ਸ਼ਾਹ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪੀਐਸਐਲ 2024 ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਲਈ ਜੇਤੂ ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਸੀਮ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਾਇਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਟਰਾਫੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਅਰਧ ਸੈਂਕੜਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਛੇ ਵਿਕਟਾਂ ਲਈਆਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪੀਐਸਐਲ ਵਿੱਚ ਮੁਲਤਾਨ ਸੁਲਤਾਨਾਂ ਲਈ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਉਥੇ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਵ੍ਹਾਈਟਸ ਲਈ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਮੈਚ ਖੇਡਿਆ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੰਜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸੀਮ ਸ਼ਾਹ ਦੇ

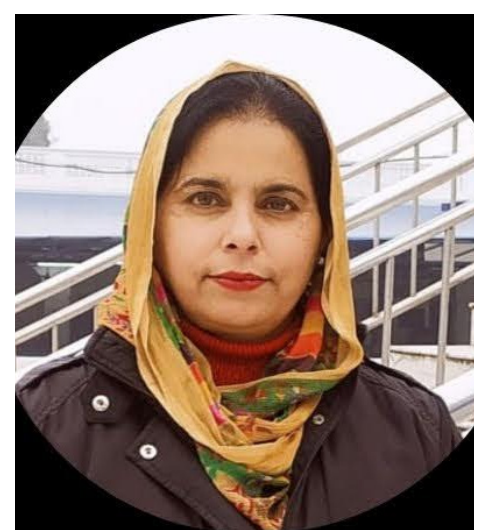
ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਅਖਬਾਰ ਡਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨਸੀਮ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ।

ਲੇਖਿਕਾ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਬਾਜਵਾ,
(ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕਾ)
ਮੋਬਾ 8872052361
ਵੱਲੋਂ : ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਰਾੜ ਪੱਤਰਕਾਰ : ਜੀਰਾ

ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

ਜੋ ਨਰੁ ਦੁਖ ਮੈ ਦੁਖੁ ਨਹੀਂ ਮਾਨੈ ।।

ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਸੰਤ ਸਰੂਪ, ਡੂੰਘੇ ਵਿਚਾਰ ਧਾਰਨੀ, ਤਿਆਗੀ ,ਗੰਭੀਰ ,ਦਲੇਰ, ਨਿਡਰ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪੂਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿਲਣੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਡੋਲ ਰਹੇ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਜੋ ਥੰਮਣ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਸੰਜੀਵਨੀ ਬਣੀਆ ਰਹੇਗਾ। ਆਪ ਵਧੇਰੇ ਬਲਵਾਨ ਪਰ ਧਾਰਮਿਕ ਰੁਚੀ ਵਾਲੇ ਹੋਏ ਹਨ । ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਆਪ ਜੀ ਬਾਣੀ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸੰਵਾਰਨ ਅਤੇ ਨੇਕ ਕਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਵੈਸਾਖ ਵਦੀ 5 ਸੰਮਤ 1678 ਮੁਤਾਬਕ 1ਅਪ੍ਰੈਲ 1621ਈ.ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਤਿਆਗ ਮੱਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ,ਬਾਬਾ ਸੂਰਜ ਮੱਲ,ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਰਾਏ ਅਤੇ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਵੀਰੋ ਜੀ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਸਨ। ਆਪ ਜੀ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿੰਨਾ- ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 1634 ਈ.ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਭਾਰੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਆਪ ਜੀ (ਉਮਰ 13ਸਾਲ) ਵੱਲੋਂ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜੇਹਰ ਵਿਖਾਏ ਗਏ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਸੀ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ‘ਤੇਗ ਮੱਲ’ ਤੋਂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।ਆਪ ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੀ ਸਾਦੀ ਅਤੇ ਕਿਰਤੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ) ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਈ ਲਾਲ ਚੰਦ ਜੀ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ।ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਵੀ ਸਬਰ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਵਾਲੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਏ ਹਨ।ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਰਲ,ਸਾਦਾ,ਮੋਹ ਮਾਇਆ,ਲਾਲਚ ਅਤੇ ਬ੍ਰਗੜਿਆਂ ਤੇ ਬਿਲਕੁੱਲ ਬੇਲਾਗ ਸੀ।

1644 ਈ.ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਆਪ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਆ ਰਹਿਣ ਲੱਗੇ।ਇੱਥੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 21ਵਰ੍ਹੇ ਨਿਵਾਸ ਕੀਤਾ। ਪੁਸਤਕ ‘ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਭਾਗ-1’ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਕਸਬੇ

ਵਿੱਚ 20-21ਸਾਲ ਬਤੀਤ ਕੀਤੇ। ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਵਿਖੇ ਸਰਲ ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਜਹੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਇਕਾਤ, ਸ਼ਾਂਤ ਤੇ ਟਿਕਾਉ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਭੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਜਪ ਤਪ ਤੇ ਸਿਮਰਨ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ । ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਅੰਡੋਲ ਚਿੰਤ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਆਪਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲੋਕ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਅੱਠਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਆਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਉਚਾਰੇ ਬਚਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੀ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪਖੰਡੀ ਸਾਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਹਾਉਣ ਲਈ ਆ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਗੱਦੀ ਵਾਰਸ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਬਕਾਲੇ ਵਿਖੇ 22 ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਗੁਰੂ ਬਣ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ।ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਦੇ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਵਪਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਲਗਾਵ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਸੂਰਤ ਦੀ ਬੰਦਰਗਾਹ ਨੇੜੇ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਵੇਖ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਦਾਸ ਪੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਰਾਂ ਦੇ

ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਲਈ ਬਾਬੇ ਬਕਾਲੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦਾ ਮੇਲ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਰਾਹੀਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹੀ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਲੱਭ ਜਾਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਸਗਲ ਲੁਕਾਈ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ 11ਅਗਸਤ1664 ਈ.(ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ:ਇਤਿ ਜਿਨਿ ਕਰੀ:ਪੰਨਾ:47 ਪੁਸਤਕ ਅਨੁਸਾਰ’ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦਿਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਣ ਲੱਗੇ।। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੬ (9ਵਾਂ) ਹੈ ਜੋ ਕਿ 15 ਰਾਗਾਂ, 59ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ 57ਸਲੋਕ ਦਰਜ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਗਈ ਬਾਣੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੀ ਮੂੰਹ-ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਰਚਨਹਾਰ (ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ)ਦੀ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਅਦਭੁੱਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਦੀ ਅਦਭੁੱਤ ਰਚਨਾ ਮਨੁੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਸਰਵਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਹੈ। ਆਪ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜੋ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸੱਚ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ

ਅਸੱਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਜੀਵ ਕਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਈਰਖਾ ਸਭ ਵੀ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਭਾਣਾ ਖਿੜੇ ਮੱਥੇ ਹੀ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹਾਉਮੈ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਸਮੇਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਵੀ ਕੱਟੜ ਖਿਆਲਾਂ ਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜਬਰ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਅੱਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ।ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਗਲ ਹੁਕਮਰਾਨ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਜੋ ਜ਼ਬਰੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੁਸਲਿਮ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਬਰ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਅੱਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਭਗਤੀ -ਭਾਵ ਵਾਲੇ ਸੂਫ਼ੀਆਂ, ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।1674ਈ.ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਇਹ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਉਸ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਤੰਗ ਆਏ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪੰਡਤਾਂ ਨੇ ਪੰਡਤ ਕਿਰਪਾ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਮਈ 25,1675 ਈ.ਨੂੰ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਅੱਗੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ

ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਵਿਖੇ ਬੰਦੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਜੀ ਨਾਲ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ,ਭਾਈ ਸਤੀਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਸਿੱਖ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖੇ ਤੇ ਪਿਆਸੇ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੰਦਰ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਪਰਮ ਪਿਆਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾਈ ਗਈ।ਭੁੱਖੇ ਤੇ ਪਿਆਸੇ ਰੱਖਣ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਹਿ ਤੇ ਅਸਹਿ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਕਰਕੇ ਆਰੇ ਨਾਲ ਚਿਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ,ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੰਡੋਲ ਰਹੇ।ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।ਫਿਰ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇਗ ਵਿੱਚ ਉਬਾਲ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਹੁੰ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਸਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਝੁਕਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖੀਆਂ ਸਨ।ਉਹ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਤੇ ਡਟੇ ਰਹੇ ।

ਉਹਨਾਂ ਧਰਮ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪ ਹੀ ਤਾਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।ਉਹ ਸੱਚ ,ਧਰਮ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ,ਕਰਾਮਾਤ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜੇਕਰ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਗੱਲਾਂ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ।11ਨਵੰਬਰ 1675 ਈ.ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਸ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਭਾਈ ਲੱਖੀ ਸ਼ਾਹ ਜਿਸਦਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਸੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਸਕਾਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਬੇਅਬਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ।ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸੀਸ ਅਨੰਦਪੁਰ ਗੁਰੂ ਪਰਿਵਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ।ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੀਸ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਸੀਸ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦਲੇਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਗਲ ਨਾਲ ਦਾ ਕੇ’’ਰੰਗਰੇਟਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਬੇਟਾ’’ ਦਾ ਵਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਹੱਕ ,ਸੱਚ,ਪਿਆਰ,ਤਿਆਗ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਸੱਚੀ ਤੇ ਸੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਰਹਿਬਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਪਾ ਵਾਰ ਕੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨੀਅਤ , ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਏਕੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

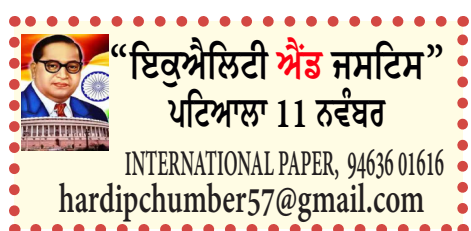
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ,’’ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰ ਦਿਓ ,ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਡਰ ਮੰਨੋ ; ਨਾ ਕਿਸੇ ‘ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰੋ,ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜ਼ੁਲਮ ਜਰੋ ।’’

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਲਈ ਐਮ .ਕੇ.ਮਿਕਾਲਿਫ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ,’’ਇਸ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ,ਅਨੋਖੀ ਅਤੇ ਅਲੌਕਿਕ ਘਟਨਾ ਹੈ।’’

ਕਵੀ ਸੈਨਾਪਤੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ,’’ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਲਾਜ਼ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਚਾਦਰ ਪਾ ਕੇ ਢੱਕੀ । ਜਾਂਦੇ ਕਰਮ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਪਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੱਖੀ।ਕਲਿਜੁਗ ਵਿੱਚ ਐਸਾ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੇ ਸਦਾ ਯਾਦ ਰਹੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਪਮਾ ਹੋਈ।ਸਭ ਦੇ ਧਰਮ ਬਚ ਗਏ।ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਤਿਲਕ,ਜੰਝੂ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ।’’

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਆਪਣਾ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕਰਕੇ ਜੀਉਣ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਮਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿਖਾ ਗਏ ਹਨ।

ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੀ.ਐੱਚ.ਸੀ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਤਿਆਗੀਆਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ

ਸ੍ਰੀ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (11 ਨਵੰਬਰ, 2025): ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੀ.ਐੱਚ.ਸੀ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ

ਰਹੀਆਂ ਤਿਆਗੀਆਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾਕਟਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਇਸ ਮਿਲਿਸਿਲੇ ਵਿਚ ਨੇਡਲ ਅਫ਼ਸਰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਐੱਸ.ਬੀ.ਐੱਸ ਨਗਰ

ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡੀ.ਐੱਮ.ਸੀ ਡਾਕਟਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬੈਠਕ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਹੈਲਥ ਸਿਸਟਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਟੀਮ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੂਪਨਗਰ

ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿੰਗ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਅਤੇ ਆਈ. ਈ. ਸੀ/ਬੀ.ਸੀ.ਸੀ ਮੇਟੀਰੀਅਲ ਸਬੰਧੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਲਾਕ ਐਕਸਟੈਨਸ਼ਨ ਐਜੂਕੇਟਰ ਰਤਿਕਾ ਓਬਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਾਕ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾਕਟਰ ਜੰਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਅਫ਼ਸਰ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਡਿਪਟੀ ਮਾਸ ਮੀਡੀਆ ਅਫ਼ਸਰ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਿਤੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀ.ਓ ਭਰਤ ਕਪੂਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਜ਼ੀਰਾ 11 ਨਵੰਬਰ (ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਰਾੜ) - ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਕਾਲਜ ਜ਼ੀਰਾ ਵਿਖੇ “ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਂਸਰ ਅਵੇਅਰਨੈੱਸ ਡੇ” ਦੇ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਸਾਂਝੀ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਡਾ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਂਸਰ ਇੱਕ ਐਸੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਮੇਂ ‘ਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਵਰਤੀਆ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਿਤ

ਮੈਡੀਕਲ ਚੈੱਕਅਪ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੇਜ਼ੈਂਟੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ, ਲੱਛਣਾਂ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੰਬਾਕੂ, ਸ਼ਰਾਬ, ਗ਼ਲਤ ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਕਸਰਤ ਦੀ ਘਾਟ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ

ਹਨ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੌਰਾਨ ਪੋਸਟਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਮ ਡੀ ਡਾ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਰਸਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਾਬਿਲ-ਏ-ਤਾਰੀਫ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਵਧੇਗੀ। ਸਮਾਪਤੀ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮੈਡਮ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

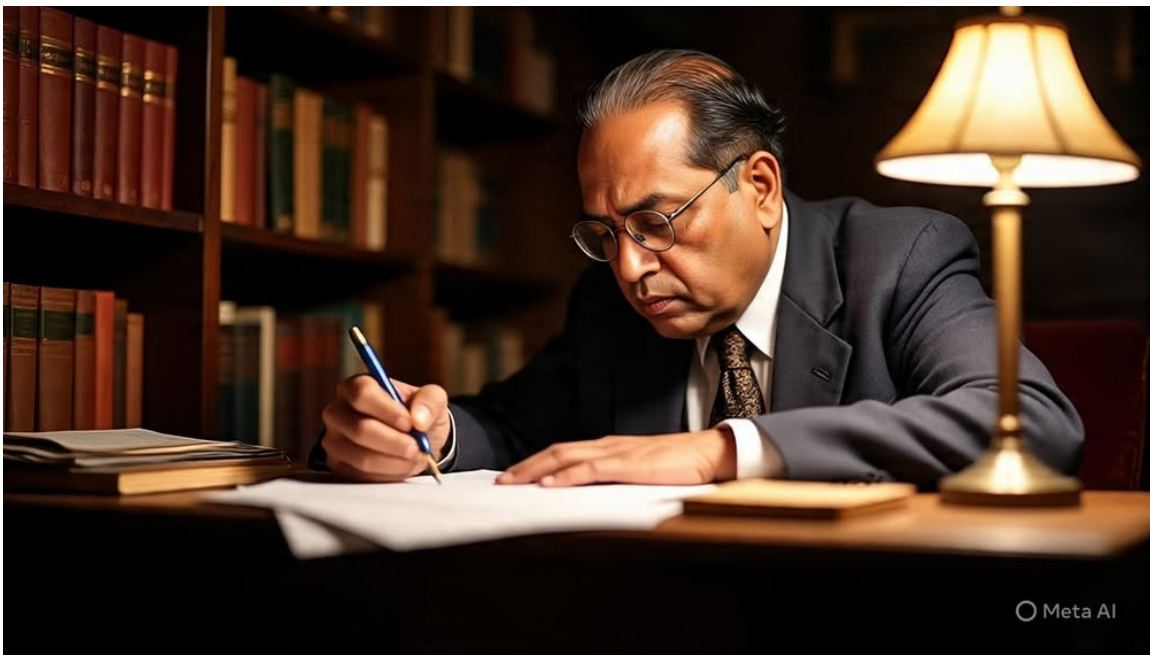
ਜੀਹਦਾ ਵਿਆਹ ਉਹਦੀ ਪੱਤਲ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ 89860 56200

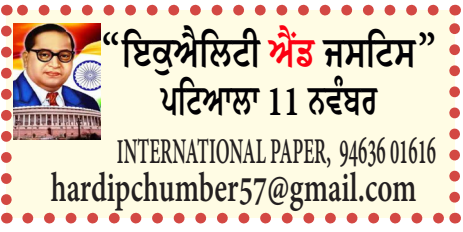
ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ, ਬੋਲੀਆਂ, ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਕੋਕਤੀਆਂ (ਕਹਾਵਤਾਂ)ਆਦਿ ਨਾਲ ਵੀ ਮਾਲਾ ਮਾਲ ਹੈ। ਹਥਲੇ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਕਹਾਵਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਕਹਾਵਤ ਹੈ . ਜੀਹਦਾ ਵਿਆਹ ਉਹਦੀ ਪੱਤਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਬਰਾਤ ਆਦਿ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਮਠਿਆਈ ਸਬੰਧਤ ਘਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ।ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੱਤ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਕਹਾਵਤ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਕਹਿਮ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਤਾਂ ਕਰੀਏ, ਪੁੰਤ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਤੱਕ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਬੁੱਲਾਂ ਤੇ ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀਹਦਾ ਵਿਆਹ ਉਹਦੀ ਪੱਤਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਡਾ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਰਿਹਾ। ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜਲੀਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਸੀ। ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ, ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਇਸ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਜਾਮ ਵੀ ਪੀਣੇ ਪਏ। ਲੰਬੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਖੀਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ 15 ਅਗਸਤ 1947 ਦੇ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣਾ ਪਿਆ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਉੱਕਤ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਕਹਿ ਅਤੇ ਅਸਹਿ ਘਾਲਾਣਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ, ਕੌਮੀ,ਰਾਜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤਹਿਤ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਵਜੋਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਭਦੀ ਨਜ਼ਰੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਦਿਨ ਲਗਪਗ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਿਆ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪੁੰਤ ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਆਪੋ- ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਦੇਸ਼ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਭਾਗ ਅਤੇ ਇਨਾ

ਦੀਆਂ ਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਅਲੱਗ- ਅਲੱਗ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਧਰਮ ਅਧਾਰਿਤ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ, ਦੰਗੇ, ਤੇ ਅਰਾਜਕਤਾ ਅਫਰਾ ਤਫਰੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਸੀ। ਜਿਸ • ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਕਤਲ-ਏ-ਆਮ ਵਜੋਂ ਅੰਕਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਨੇ ਕਰਵਟ ਲਈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਇਕ ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ, ਇਸ ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਥਾਪੇ ਗਏ।ਪਿੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ, ਉਘੇ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨ, ਅਤੇ ਯੁਗ ਪੁਰਸ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਬਿਠਾਉਣ, ਸਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਵਸੇਰਾ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਛੋਹ ਨਾਲ ਟਾਂਗਾ, ਬੜੇਦਾ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਫਾਇਲਾਂ, ਤਲਾਬਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਅਪਵਿਤਰ ਹੋਣ, ਹੋਸਟਲਾਂ ਹੋਟਲਾਂ, ਮੰਦਰਾਂ, ਨਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਧੱਕੇ ਮਾਰਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੈਰ ਪੈਰ ਤੇ ਬੇਇਜ਼ਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਸ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਸ਼ਾਮਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣੀ ਲਿਆਕਤ ਦਾ ਲੋਹਾ ਵੀ ਮੰਨਵਾਇਆ। ਭਾਰਤ ਅਜ਼ਾਦ ਤਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਵੀ ਹੋ ਗਈ ਪੁੰਤ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਮਾਨਤਾ/ਪਛਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਅਧੂਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਸੰਪੰਨ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਲਈ ਚਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਤ ਇਲਾਕਾ, ਜਨਤਾ,(ਲੋਕ)ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਾਂ ਸਨ ਪੁੰਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਘਾਟ ਰੜਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਘਾਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਖਰੜਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਹੀ ਆਇਆ। ਖਰੜਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਘੋਖ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ

ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਹਿਤ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹਾਸ਼ੀਏ ਤੇ ਧੱਕੇ ਹੋਏ ਦਲਿਤ ਵਰਗ, ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਧਿਰਾਂ, ਔਰਤਾਂ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਧਾਰਮਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਕੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂਆਂ,ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਬਨਸਪਤੀ ਆਦਿ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਸੰਵਧਾਨ ਦੇ ਇਸ ਖਰੜੇ ਵਿਚ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਕੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਤਸਵੀਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਵੰਡ-ਅਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਲਗਪਗ 2 ਸਾਲ 11 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ18 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਘਾੜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਲਈ ਜਿਥੇ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ ਉਥੇ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਖਰੜਾ 26 ਨਵੰਬਰ 1949 ਨੂੰ ਹੀ ਬਾਕਾਇਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪੁੰਤ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ 26 ਜਨਵਰੀ 1950 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸਮੀ/ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਾ ਉਪਰੰਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ-ਸਪੰਨ ਅਤੇ ਗਣਤੰਤਰ ਰਾਜ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਪੁੰਤ ਅਫਸੋਸ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 72 -73 ਵਜੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਵਾਂ ਦਿਨਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਵੱਖਰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਹਿਚਾਣ, ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਲਗਪਗ ਅਸਫਲ ਹੀ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਸਮੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕਰਨ ਆਏ ਸਾਡੇ ਕੁੱਝ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਜੀਵੀ ਵੀ ਇਸ ਦਿਨ ਦੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਬਾਰੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਖਿਆਨ ਕਰਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦਿਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰਚੇਤਾ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਉਨਾ ਵਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਸਮਰਪਤਿ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਦਰਸ਼ਕਾਂ/

ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰੰਗ

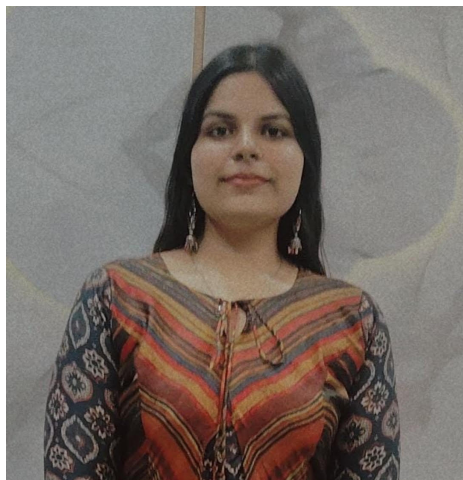

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ, ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਹਰੀਆਲੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਿਰਫ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਦਗੀ, ਪਿਆਰ, ਮੇਹਨਤ ਅਤੇ ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਮਿਲਾਪ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਦਿਨ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਸਵੇਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਖੇਤਾਂ ‘ਤੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਰੌਣਕ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਟਰੈਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਬੈਲਾਂ ਤੇ ਹਲ ਲੈ ਕੇ ਖੇਤਾਂ

ਵੱਲ ਨਿਕਲ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ‘ਤੇ ਪਸੀਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ। ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਸਵੇਰ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ—ਤੰਦੂਰਾਂ ‘ਤੇ ਗਰਮ ਰੋਟੀਆਂ ਪੱਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਧੁੱਪ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਵੱਲ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਚਿਹਰੇ ‘ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਮੇਲੇ, ਵਿਆਹ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰ ਇੱਥੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਰੰਗੀਲਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਵਸਾਖੀ, ਲੋਹੜੀ, ਤੇ ਹੋਰ ਤਿਉਹਾਰ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਚਮਕਦੀਆਂ ਹਨ।ਢੋਲ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ, ਭੰਗੜੇ ਤੇ ਗਿੱਧੇ ਦੇ ਰੰਗ, ਤੇ ਸਜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਇਹ ਸਭ

ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਛੂਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਇਹ ਰੰਗ ਸਿਰਫ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ।ਇੱਥੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰੌਣਕ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੌੜ-ਭੱਜ, ਤਣਾਅ ਤੇ ਅਜਨਬੀਪੁਣਾ ਹੈ, ਓਥੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਪਿਆਰ ਤੇ ਸੱਚੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਅੱਜ ਵੀ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਉਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ‘ਤੇ ਮੁਸੀਬਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਭ ਮਿਲ ਕੇ ਮਦਦ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਹੈ ਪਿੰਡਾਂ

ਦੀ ਅਸਲ ਰੂਹ ਏਕਤਾ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ।ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਇਸ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਘਰ, ਸੜਕਾਂ, ਸਕੂਲ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਅਜੇ ਵੀ ਉਹਦੇ ਹੈ। ਲੋਕ ਅਜੇ ਵੀ ਦਿਲੋਂ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ, ਆਪਣੇ ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ‘ਤੇ ਗੁਰੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਬਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲਈ ਵੱਡੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਖੁਸ਼ੀ ਉੱਥੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦਿਲ ਸਾਫ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਸੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜੀਵਨ ਸਾਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਕੁਮਕੁਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਿਉਣ (ਬਠਿੰਡਾ), ਪੇਸ਼ਕਸ਼ - ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ ਕੋਟਗਰੂ

ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕਹਿਣਾ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਸਿਰਫ ਥਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹਨ। ਹਰ ਪੰਨਾ ਮਿਹਨਤ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹੀ ਹਨ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਸਲ ਰੰਗ।

ਆਸ਼ਾ ਕਿਰਨ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ : ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ

ਸੰਸਥਾਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੀਨਾ ਦਾ ਜਨਮਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 11 ਨਵੰਬਰ (ਤਰਸੇਮ ਦੀਵਾਨਾ) - ਸਕੂਲ ਦੀ ਸੰਸਥਾਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਚੀਨਾ ਦਾ ਜਨਮਦਿਨ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਸਟਾਫ ਦੁਆਰਾ ਜੇਐਸਐਸ ਆਸ਼ਾ ਕਿਰਨ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕੂਲ, ਜਹਾਨਪੇਲਾ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ, ਚੀਨਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਸ਼ਾ ਕਿਰਨ

ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੇਕ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਹਿਯੋਗ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਸ਼ਾਦੀਪ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੋਸਾਇਟੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼ੈਲੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਜਸਮੀਤ ਕੌਰ, ਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਇਕਾਈ ਬੰਗਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ : ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਗਵਾੜਾ

“Equality and justice”
Patiala 11 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ)- ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਇਕਾਈ ਬੰਗਾ ਦੀ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਗੋਗਾ ਦੇ ਘਰ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜੇਨ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਮਾ. ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏਪੁਰ ਡੱਬਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕਾਈ ਆਗੂ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਖਟਕੜ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ

ਇਕਾਈ ਮੁਖੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸੁੰਨੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਇਕਾਈ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਕਾਈ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਜੇਨ

ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਛਿਮਾਹੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਜੇਨ ਮੁਖੀ ਮਾ. ਜਗਦੀਸ਼ ਰਾਏਪੁਰ ਡੱਬਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 6 ਅਤੇ 7 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਭਵਨ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੀ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ

ਜਾਵੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 105 ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਕਾਈ ਵੱਲੋਂ ਸੈਂਟਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਗਲੂਤ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਜੀਤ ਖਟਕੜ, ਮੋਹਣ ਬੀਕਾ, ਰੂਬੀ ਬੰਗਾ, ਲੈਕ. ਪਰਮਜੀਤ ਖਮਾਚੇ, ਸਤਨਾਮ ਖਟਕੜ, ਬੇਟੀ ਸ਼ਾਇਨ, ਬੇਟਾ ਇਸ਼ਾਂਤ ਸੁੰਨੀ, ਰਵਨੀਤ ਸੁੰਨੀ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਲੰਗੇਰੀ, ਹਰਚਰਨ ਨੌਰਾ, ਸੰਤੋਸ਼ ਖਟਕੜ ਅਤੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਕਰਨਾਣਾ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

“Equality and justice”
Patiala 11 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਫਗਵਾੜਾ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਵੈਲਫੇਅਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਗਵਾੜਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਨਈਅਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਟਾਊਨ ਹਾਲ ਫਗਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਹੰਸ ਰਾਜ ਬੰਗੜ ਤੇ ਰਾਮ ਲਭਾਇਆ ਰਿਹਾਨਾ ਜੱਟਾਂ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸਬੰਧੀ ਦਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸਬੰਧੀ ਬੇਰੁਖੀ ਤੇ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ

1-1-2016 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਏ ਹਨ ਦੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਵਾਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 2.59 ਪ੍ਰਤੀ ਗੁਣਕ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਾਭ ਦੇਣ, ਡੀ.ਏ ਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ 4 ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੇ ਕੇ 42% ਡੀ ਏ ਦੀ ਥਾਂ 58% ਡੀ.ਏ ਕਰਨ, ਪੁਰਾਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲ ਕਰਨ, ਕ੍ਰੈਸ਼ ਲੈਸ਼ ਸਕੀਮ ਬੀਮਾਂ ਯੋਜਨਾ ਸਿਹਤ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰਨ, ਕਮਿਊਟ ਵਾਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੇ 10 ਸਾਲ 8 ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੱਟੇ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫਾਇਨੈਂਸ ਐਕਟ 2025 ਪਾਸ ਕਰਕੇ, 31-12-2025 ਤੱਕ ਹੋਏ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 8ਵੇਂ ਪੈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਡੀ ਏ ਤੇ ਹੋਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਾਭ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਘੋਰ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਡਾਕਟਰ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ, ਭਾਗ ਮੱਲ, ਬਲਵੀਰ ਚੰਦ ਫਗਵਾੜਾ, ਪ੍ਰਿੰ. ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਐਕਸ ਬੈਂਕ ਕੈਸ਼ੀਅਰ, ਤੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਹੀ, ਗੁਰਮੇਲ ਚੰਦ ਖਲਵਾੜਾ, ਹਰਚਰਨ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

“ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ”

“Equality and justice”
Patiala 11 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਚ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਦਰੁ ਅਤੇ ਹਿਚਕਚਾਹਟ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੰਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਨਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਚਲੇ ਟੈਲੇਂਟ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ, ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤਿਤਵ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਇਕ ਹੋਰ ਕਦਮ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਕਲਾ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪਰੋ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਰੁਬਰੂ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਪ੍ਰਗਟ

ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਚ ਕੇਵਲ ਗਿੱਧੇ, ਭੰਗੜੇ, ਡਰਾਮੇ ਜਾਂ ਕਵਿਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦਾ ਅਸਲੀ ਮਕਸਦ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਬੇ ਵਜ੍ਹਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਲਨਾਵਾਂ, ਈਰਖਾ, ਅਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਮਨੋਵਿਰਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਚ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਤ ਦਾ ਜੋਸ਼ ਜਦੋਂ ਜਿੱਦ, ਗੁੱਸੇ ਜਾਂ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਸਲ ਸੁਭਾਉ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ

ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹਰ ਰਿਹਾਸਲ, ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਹਰ ਮੌਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਮਾਪੇ ਦੇਣਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਿੱਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਮਝਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਤਣ ਜਾਂ ਹਾਰਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਸਿੱਖਣਾ, ਨਵਾਂ ਅਨੁਭਵ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ। ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਟੈਲੇਂਟ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ, ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਰ, ਸਹਿਕਾਰ, ਅਦਬ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਜੀਵਨ ਕੀਮਤਾਂ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਨੂੰ ਜਿੱਤ-ਹਾਰ ਸੀਮਿਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਘਬਰਾਹਟ

ਕੋਮਲਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ,
ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਕਾਲਜ ਆਫ
ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਿਉਣ (ਬਠਿੰਡਾ),
ਪੇਸ਼ਕਸ਼ - ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖ
ਵਿੱਕੀ ਕੋਟਗੁਰੂ

‘ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਦਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਸੋਹਣਾ ਮੌਕਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ। ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ, ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਰਵਾਏ ਗਏ

“Equality and justice”
Patiala 11 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, (11 ਨਵੰਬਰ 2025) – ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ 350 ਵੇਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ ਸਬੰਧੀ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਲੜੀਵਾਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਜਸਪਾਲ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸੇਨੀ ਉੱਪ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬੀਐਨਓ ਸਹਿਬਾਨ ਦੀ ਯੋਗ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਭਾਸ਼ਣ

ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨੇਡਲ ਅਫ਼ਸਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ

ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰੀ ਭਾਸ਼ਣ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣਗੇ

ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ. ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਿੱਟ ਸਿਆਪਾ ਕੀਤਾ

“Equality and justice”
Patiala 11 November
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪੀ . ਆ ਰ . ਟੀ . ਸੀ . ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਪਟਿਆਲਾ ਡਿਪੂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬਸ ਸਟੈਂਡ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵਾਇਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਂਟਰ ਬਾਡੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ

ਸੈਂਟਰਲ ਬਾਡੀ ਦਾ ਪਟਿਆਲਾ ਡਿਪੂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਡਿਪੂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਕੀਤੀ

ਵੱਲੋਂ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ 107 ਮੈਂਬਰ ਪੈਨਸ਼ਨਰਜ਼ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ ਲਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਵਾਇਸ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਸ਼ੀਅਰ, ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਡਿਪਟੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਟਾਇਰ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਾ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਬਕਾਏ ਨਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਗੇਟ ਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਿੱਟ ਸਿਆਪਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

PM ਮੋਦੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰੇ ‘ਤੇ ਭੂਟਾਨ ਰਵਾਨਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 11 ਨਵੰਬਰ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰੇ ‘ਤੇ ਭੂਟਾਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। ਇਹ ਭੂਟਾਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੌਥਾ ਦੌਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਭੂਟਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਦੋਸਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ X ‘ਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ, ਮੋਦੀ ਅਤੇ

ਭੂਟਾਨ ਦੇ ਰਾਜਾ ਜਿਗਮੇ ਖੇਸਰ ਨਾਮਗਯੇਲ ਵਾਂਗਚੁੱਕ 1,020 ਮੈਗਾਵਾਟ ਪੁਨਤਸਾਂਗਚੂ-2 ਪਣਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ

‘ਤੇ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨਗੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਭੂਟਾਨ ਨੂੰ ₹1,000 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਭੂਟਾਨ

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

रियासतों का संविधान दोबारा लिखकर पूरे हिन्दुस्तान को व्यापने वाली नागरिकता के निर्माण की जरूरत है

* जनता : 4 फरवरी, 1939

दिनांक 30 जनवरी, 1939 को पुणे के गोखले राजनीति - अर्थशास्त्र मंदिर का संस्थापक दिन मनाया गया। इस अवसर पर स्वतंत्र लेबर पार्टी के नेता डॉ. बाबासाहेब अम्बेडकर को ‘हिंदी फेडरेशन’ विषय पर भाषण देने के लिए खासतौर पर आमंत्रित किया गया था। इस विषय पर उन्होंने पुणे के गोखले स्मारक मंदिर में भाषण दिया। भाषण अंग्रेजी में हुआ। भाषण सुनने के लिए पुणेवासियों की गोखले स्मारक मंदिर की ओर भीड़ उमड़ पड़ी थी। तब श्री नारायणराव म. जोशी, एमए, एमएलए अध्यक्ष स्थान पर थे।

आचार्य धनंजयराव गाडगिल द्वारा डॉ. अम्बेडकर से बोलने की विनती की तो तालियों की गड़गड़ाहट हुई। लाऊडस्पीकर लगाए जाने के कारण उनका भाषण सब सुन पा रहे थे।

डॉ. बाबासाहेब अम्बेडकर अपना भाषण लिख कर ले आए थे। लेकिन पूरा भाषण पढ़कर सुनाना असंभव था । इसलिए उसमें से प्रमुख बातें पढ़कर सुनाई और बाकी हिस्से का सारांश बताया। उन्होंने अपने भाषण में कहा-

सभ्य स्त्री, पुरुषों,

आज तक छात्रों की ओर से भाषण के दिए गए आमंत्रणों को मुझे नकारना पड़ा है। लेकिन इस संस्था के आमंत्रण को मैंने स्वीकारा। हो सकता है यह स्थिति विषमतामूलक भेदाभेद जैसी लगे लेकिन ऐसा नहीं है। वकील और सार्वजनिक कार्यकर्ता के नाते मुझे अपने काम सम्हालते हुए ऐसे आमंत्रणों का स्वीकार करना मुश्किल होता है। मैं केवल अध्यापक नहीं, राजनीतिज्ञ भी हूं। अध्यापक एक तरह से छात्र होता है। राजनीतिज्ञ केवल आंदोलनकर्ता होते हैं। मैं आंदोलनकर्ता भी हूं और छात्र भी हूं। अध्यापक अखबार की तरह होता है और राजनीतिक नेता मतपत्र की तरह होता है। मुझे एक तरह के मतपत्र के प्रचार का यह मौका मिला, खास कर मेरे प्रिय विषय पर बोलने का मौका मिल रहा था इसलिए मैंने इस आमंत्रण को सहर्ष स्वीकारा।

1935 का जो संयुक्त संविधान हिंदुस्तान पर लादा जाने वाला है उसका स्वरूप बड़ा विचित्र है। इस हिंदी फेडरेशन का स्वरूप राक्षसी होने वाला है। अमेरिका के संयुक्त राज्यों, जर्मनी या स्वीट्जरलैंड, कनाडा या आस्ट्रेलिया में से किसी भी राष्ट्र के फेडरेशन के साथ हिंदुस्तान के इस फेडरेशन की तुलना की जाए तो पता चलेगा कि हिंदुस्तान का यह फेडरेशन सचमुच राक्षसी है। विधिमंडल का संविधान लीजिए। मंत्रीमंडल का स्वरूप देखिए या वरिष्ठ न्यायपीठ के अधिकारों को जाँचिए।

इनमें से किसी भी बात को देखें तो हिंदुस्तान के इस संयुक्त फेडरेशन का कुल स्वरूप विचित्र और अपूर्व ही दिखाई देगा। (1) संयुक्त फेडरेशन के घटक, (2) घटकों का केंद्र सरकार के साथ संबंध (3) राष्ट्र के बहुजन समाज का संयुक्त फेडरेशन में नागरिकता का संबंध इनमें से किसी भी नजरिए से आगामी संविधान का परीक्षण किया तो वह दोषपूर्ण और अस्वीकार के लायक है यही दिखाई देगा। इस संयुक्त फेडरेशन को संयुक्त संघ या फेडरेशन नाम देने से पहले अलग हुए रियासतों का समूह या कॉन्फिडरेशन कहा जाए तो वह अधिक संयुक्तिक होगा। इस फेडरेशन में संयुक्त से अधिक विभाजन के ही गुण हैं। समूचे राष्ट्र के सभी नागरिकों को सामान्य नागरिकता के अधिकार इस संविधान में नहीं दिए गए हैं। इस प्रकार इस मूलतः सदोष संविधान में कुछ सुधार करने से वह स्वीकाराई होगा कहने वाला एक वर्ग भी है। उनके कहने के अनुसार इस संविधान स्वीकार करने से धीरे-धीरे (1) हिंदी रियासतों में जनतांत्रिक राज्य पद्धति शुरू होगी। (2) हिंदुस्तान को जिम्मेदार राज्य व्यवस्था का लाभ मिलेगा और (3) हिंदुस्तान एक क्षेत्र देश बनेगा। लेकिन लगता है ऐसा कहने वालों ने 1935 का कानून ढंग से नहीं पढ़ा है। इस कानून की धारा 6 (1) पढ़ने से तथा उसके परिशिष्ट पर नजर डालने पर पता चलता है कि इस संविधान से समूचा हिंदुस्तान एकछत्र नहीं हो सकता। और न ही उसमें एकता निर्माण होती है। हिंदुस्तान के 650 रियासतों को फेडरेशन में शामिल होने की इजाजत नहीं दी गई है।

मैं यह पूछना चाहता हूं कि क्या इन छोटी रियासतों को शामिल न किए जाने से क्या हिंदुस्तान में एकता बनेगी? इन रियासतों का क्या भविष्य होगा। इसका खुलासा होना भी जरूरी है। इस नए संविधान से रियासतों की एकतंत्री राज्यपद्धति खत्म होगी यह उम्मीद रखना भी गलत होगा। क्योंकि इसी कानून से रियासतदारों को स्पष्ट आश्वासन दिया गया है कि उनकी रियासत के अंदरूनी राजकाज में किसी तरह की दखलंदाजी करने का अधिकार फेडरेशन को नहीं होगा। इतना ही नहीं, इस संविधान ने रियासत की एकतंत्र राज्यव्यवस्था को खालिसा इलाके के जनतंत्र पर जुल्म ढाने के लिए नई सत्ता का निर्माण करवा दिया है। इसी प्रकार संविधान से पूरी तरह जिम्मेदार राज्यव्यवस्था का लाभ भी हिंदुस्तान को नहीं होगा।

सैनिक सुरक्षा और विदेश राजनीति ये दो विभाग / सरकार ने अपने पास रखे हैं। अर्थात् केंद्र सरकार में द्वि-दल राज्यपद्धति शुरू करने वाला यह संविधान है। लेकिन द्वि-दल राज्य पद्धति से जिम्मेदार राज्य व्यवस्था का कैसे दमन किया जाता है इस बात का हमें, हिंदी लोगों को हाल ही में अनुभव हो चुका है। इसके बाबजूद यह सोचना कि केंद्र सरकार में उसमें मीठे फल लगेंगे, क्या मूर्खता नहीं है? किसी भी तरह से इस संविधान की छानबीन करें तब भी आपको यही बात समझ आएगी कि उसमें दखिल का पूर्ण अभाव है। कुछ सुधार करने के बाद इस संविधान को स्वीकारने की सिफारिस मि. सत्यमूर्ति करते हैं। लेकिन मेरा यही मानना है कि भले मि. सत्यमूर्ति के सुझाए सभी सुधार उसमें किए जाएं, तब भी उसकी त्याज्यता छटेगी नहीं। क्योंकि इस योजना में कुछ मूलभूत दोष हैं। इस योजना के सहारे हिंदुस्तान स्वराज्य का लक्ष्य प्राप्त नहीं कर सकता।

हिंदुस्तान का अंतिम राजनीतिक लक्ष्य क्या है ? कांग्रेस अब संपूर्ण आजादी से डोमिनियन स्टेट्स की ओर उल्टी दिशा में बढ़ती जा रही है। लेकिन मेरी राय में इस फेडरेशन की योजना से डोमिनियन स्टेट्स का मार्ग भी बंद किया जाने वाला है। और इसी कारण आप पाएंगे कि इस संविधान के कानून में ‘डोमिनियन स्टेट्स’ शब्द योजना को पूरी तरह बहिष्कृत किया गया है। फेडरेशन का यह संविधान का स्वरूप अपरिवर्तनीय है। ब्रिटिश पार्लियामेंट भी रियासतदारों की अनुमति के बगैर उसमें परिवर्तन नहीं कर सकती। या फिर उसे बदलना हो तो

फेडरेशन को ही नष्ट करना होगा। डोमिनियन स्टेट्स की राह का पहला चरण जिम्मेदार राज्य पद्धति है लेकिन इस योजना आरक्षित विभागों का निर्माण कर यह रास्ता ही बंद कर दिया है। इसके बाद भी सेना और विदेश राजनीति के विभागों हस्तातरणीय बनाना संभव नहीं लगता है। रियासतदार उसे मान्यता नहीं देंगे।

ऐसे हालात में हिंदी रियासतों का आगे क्या किया जाना चाहिए यह महत्वपूर्ण मसला है। रियासतों की मनमानी व्यवस्था का एक कारण वहां का एकतंत्रीय राज्य पद्धति तो है ही लेकिन कई रियासतों के पास राज्य का कामकाज चलाने के लिए जरूरी साधन उपलब्ध नहीं हैं। किसी भी रियासत का कामकाज ठीक से चलने के लिए विशिष्ट क्षेत्रफल और न्यूनतम आय जरूरी होती है। ये जिनके पास न हो उन रियासतों को रद्द कर उनकी पुनर्रचना करनी चाहिए। राज्य का काम सुचारू रूप से चले इसलिए ऐसा करना जरूरी है। ये रियासतें जब फेडरेशन में शामिल होंगे, फेडरेशन के घटक बनेंगे तब उन्हें नष्ट नहीं किया जा सकेगा और उनका पुनर्गठन भी असंभव होगा। क्योंकि अब तक उनके सार्वभौमत्व की रक्षा का यकीन संविधान में ही दिया गया है।

इसलिए, पहले रियासतों का पुनर्गठन कर पूरे हिंदुस्तान में लागू नागरिकता निर्माण कर फिर फेडरेशन के बारे में सोचा जाना चाहिए। यह बेहतर रहेगा, रियासतों को अलग रखते हुए ब्रिटिश प्रांतों का फेडरेशन किया जा सकता है। केवल ब्रिटिश प्रांतों की संयुक्त संघों में भी पूरी तरह से जिम्मेदार राज्य व्यवस्था स्थापित करना संभव नहीं। 1935 के कानून के मुताबिक दो फेडरेशन बनाए गए हैं। एक ब्रिटिश प्रांत का और एक अखिल भारत का इनमें से पहले फेडरेशन को जिम्मेदार राज्य व्यवस्था नहीं दी गई है, दूसरे को दी जाने वाली है। इसकी असली वजह यही है कि खालिसा मुलकों के जनतंत्र के पैरों में जंजीरें पहनाने के लिए रियासतदारों का उपयोग किया जाए।

रियासतदार दो कारणों से फेडरेशन चाहते हैं। वे ब्रिटिशों का सार्वभौमत्व नहीं चा. हते और उन्हें फेडरेशन की दखलंदाजी भी नहीं चाहिए । मुसलमानों को लगता है कि हिंदुस्तान में मुस्लिम बहुल और प्रांतों का निर्माण किया जाना चाहिए ताकि हिंदुओं को कमजोर किया जाए। हिंदू महासभा इसके विपरीत सोचती है कि रियासतदारों को मिलाकर संयुक्त संघ बनाया जा सकता है जिससे हिंदुओं की सामर्थ्य बढ़ेगी और साथ ही साथ

फैकल्टी डेवलपमेंट प्रोग्राम के पांच दिवसीय कार्यक्रम का आयोजन

लॉगोवाल,11 नवंबर (जगसीर सिंह)- फैकल्टी डेवलपमेंट प्रोग्राम के पांच दिवसीय कार्यक्रम में प्रवीण रामदास, अखिल भारतीय विज्ञान सह संगठन मंत्री/नेशनल जॉइंट सेक्रेटरी विज्ञान भारती और प्रो मणिकांत पासवान, निर्देशक स्लाइट लॉगोवाल पंजाब ने अपने विचार व्यक्त किए। इस कार्यक्रम में 165 प्रतिभागी देश के विभिन्न शहरों के कॉलेजों से जुड़े हैं। रिसोर्स पर्सन के रूप में प्रो

राम कुमार (आई आई टी कानपुर), डॉ पल्लव गुप्ता (एम. एम. एम.यूनिवर्सिटी गोरखपुर), और प्रो शंकर सिंह एच ओ डी मैकेनिकल एंड सिविल इंजीनियरिंग ने मैन्युफैक्चरिंग के विभिन्न आयामों पर चर्चा की। निर्देशक स्लाइट प्रो

मुसलमानों पर अंकुश भी रखा जाएगा। इसके अलावा व्यापारियों का एक और नजरिया है। यह वर्ग कांग्रेस को धन की खुराक खिलाता रहता है। यूरोपियनों से उन्हें व्यापारिक सुरक्षा मिलना उनके लिए काफी है। ये सभी वर्ग आज हो या कल संयुक्त संघ का स्वागत करेगा ही। लेकिन इनके अलावा गरीब और आजाद लोगों का एक बड़ा तबका है जिनके बारे में इस फेडरेशन में सोचा नहीं गया है। इस फेडरेशन की स्थापना होने से गरीबों की आजादी खत्म हो जाएगी।

मेरा भाषण काफी लंबा होता गया। उसे पूरा करने से पहले एक और बात का मैं जिक्र करना चाहता हूं। पहले हिंदुस्तान की राजनीति भी नेतृत्व की धुरा रानडे, तिलक, आगरकर, गोखले, दादाभाई, फिरोजशाह मेहता, सुरेन्द्रनाथ बनर्जी जैसे मशहूर नेताओं के हाथ में था। ये सब पुराने नेता अच्छे कपड़े पहनते थे और पढ़ाई के बाद ही बोला करते थे। आज यह रिवाज बदल चुका है। अब ये हालात बदल चुके हैं। आज नेताओं को अधनंगा रहने में गर्व महसूस होता है। राजनीतिक घटनाओं के अध्ययन के बिना उसके बारे में राय प्रकट करने में उन्हें कोई हिचकिचाहट नहीं होती। क्योंकि, ग्रंथों से अधिक वे अपने अंदर की आवाज की सुनते रहते हैं। मुझे इस प्रकार की सीख नहीं मिली है। मुझे अंदर की आवाज का अनुभव नहीं है। इसलिए मैंने रानडे, तिलक, गोखले की परंपरा के अनुसरण से चलने वाले पुणे के गोखले राजनीति - अर्थशास्त्र मंदिर का संस्थापक दिवस पर आयोजित इस सभा में अपने विचार आपके सामने पेश किए हैं। इसमें जो हिस्सा आपको ठीक लगे उसे आप स्वीकारें । आपसे मेरी यह प्रार्थना है। इतना कह कर मैं अपना भाषण परा करता हूं। (तालियों की गूंज)

श्री ना. मा. जोशी ने डॉ. अम्बेडकर को धन्यवाद देते हुए कहा, “डॉ. अम्बेडकर एलफिन्स्टन कालेज में मेरे शिष्य थे। मुझे इस बात का बड़ा गर्व है। स्वतंत्र बुद्धि के साथ विचार करते हुए साहस के साथ अपनी राय को सबके सामने रखने वाले उनके जैसे मार्गदर्शकों की आज के युवाओं को जरूरत है। कार्यक्रम में हिस्सा लेने के लिए मुंबई से यहां आने का कष्ट उन्होंने उठाया। इसके लिए संस्था की ओर से मैं उनके प्रति हृदय से आभार प्रकट करता हूं।” फूलमाला अर्पण करने के बाद कार्यक्रम समाप्त हुआ ।

प्रोग्रामेबल कंट्रोल, और डेटा-ड्रिवन प्रोडक्शन प्रक्रियाएं होती हैं जो उच्च गुणवत्ता और बेहतर प्रोडक्टिविटी प्रदान करती हैं। यह तकनीक दुश्मन के दांत काटने में कैसे प्रभावी सिद्ध हो रही है, इसका व्यावहारिक उदाहरण दिया गया। यह कार्यक्रम नवाचार और उन्नत मैन्युफैक्चरिंग प्रक्रियाओं को समझने के लिए एक महत्वपूर्ण मंच रहा, जिसमें प्रतिभागियों ने आधुनिक तकनीकों के उपयोग पर विस्तार से जाना और सीखने का अवसर पाया ।

डॉ. अम्बेडकर की पुणे की ऐतिहासिक सभा: जब उन्होंने संघवाद को ‘राक्षसी’ कहा

ईजी. हरदीप सिंह चुंबर

प्रस्तावना: एक ऐतिहासिक शाम का मंचन

30 जनवरी, 1939 की शाम, पुणे का प्रतिष्ठित गोखले राजनीति-अर्थशास्त्र मंदिर बौद्धिक और राजनीतिक जिज्ञासा से उबल रहा था। संस्थान अपने स्थापना दिवस का जश्न मना रहा था, और इस अवसर पर राष्ट्र के भविष्य से जुड़ा एक ज्वलंत प्रश्न हवा में तैर रहा था। भाषण सुनने के लिए पुणेवासियों की ऐसी भारी भीड़ उमड़ी थी कि हर एक शब्द दूर-दूर तक पहुँचाने के लिए लाउडस्पीकर लगाने पड़े। इस शाम के मुख्य अतिथि कोई और नहीं, बल्कि स्वतंत्र लेबर पार्टी के प्रखर नेता, डॉ. बाबासाहेब अम्बेडकर थे। उन्हें ‘हिंदी फेडरेशन’ जैसे जटिल और महत्वपूर्ण विषय पर बोलने के लिए विशेष रूप से आमंत्रित किया गया था।

जैसे ही डॉ. अम्बेडकर बोलने के लिए उठे, पूरा माहौल गहरी प्रत्याशा में डूब गया, मानो हर कोई जानता हो कि अब जो शब्द कहे जाएंगे, वे इतिहास में हमेशा के लिए अंकित हो जाएंगे।

2. विद्वान-कार्यकर्ता का संबोधन

जब आचार्य धनंजयराव गाडगिल ने डॉ. अम्बेडकर को मंच पर आमंत्रित किया, तो दर्शकों ने तालियों की गड़गड़ाहट से उनका स्वागत किया। अपने भाषण की शुरुआत में डॉ. अम्बेडकर ने स्पष्ट किया कि उन्होंने यह निमंत्रण क्यों स्वीकार किया। उन्होंने अध्यापक और राजनीतिज्ञ के बीच एक गहरा अंतर समझाया—एक अध्यापक मूल रूप से एक छात्र होता है, जो निरंतर अध्ययन करता है, जबकि एक राजनीतिज्ञ एक आंदोलनकर्ता होता है। लेकिन अपनी भूमिका को परिभाषित करते हुए उन्होंने दृढ़ता से कहा, “मैं आंदोलनकर्ता भी हूँ और छात्र भी हूँ।” उन्होंने इस अवसर को केवल एक भाषण के रूप में नहीं देखा, बल्कि अपने गहन अध्ययन पर आधारित विचारों को प्रचारित करने का एक मौका माना। यह मंच उनके लिए एक तरह का ‘मतपत्र’ था, जिसके माध्यम से वे अपने प्रिय विषय पर अपनी सुविचारित राय राष्ट्र के सामने रख रहे थे।

अपनी विद्वान-कार्यकर्ता की भूमिका स्थापित करने के बाद, डॉ. अम्बेडकर ने सीधे प्रस्तावित संघवाद के हृदय पर प्रहार किया, जो उनके भाषण की सबसे शक्तिशाली और अविस्मरणीय आलोचना बनने वाली थी।

3. मुख्य तर्क: एक ‘राक्षसी’ फेडरेशन का अनावरण

यह उनके भाषण का केंद्रीय और सबसे प्रभावशाली हिस्सा था, जिसमें उन्होंने प्रस्तावित संविधान की परत-दर-परत खामियों को उजागर किया, और इसके ‘राक्षसी’ स्वरूप को सबके सामने लाकर खड़ा कर दिया।

3.1. पहला प्रहार: संघवाद पर सीधा आरोप

डॉ. अम्बेडकर ने बिना किसी लाग-लपेट के 1935 के प्रस्तावित संयुक्त संविधान को “बड़ा विचित्र” और “राक्षसी” करार दिया। उन्होंने घोषणा की कि यह संरचना किसी भी सच्चे संघीय राष्ट्र के सिद्धांतों के बिल्कुल विपरीत थी।

अमेरिका के संयुक्त राज्यों, जर्मनी या स्वीट्जरलैंड, कनाडा या ऑस्ट्रेलिया में से किसी भी राष्ट्र के फेडरेशन के साथ हिंदुस्तान के इस फेडरेशन की तुलना की जाए तो पता चलेगा कि हिंदुस्तान का यह फेडरेशन सचमुच राक्षसी है।

3.2. तीन असफल परीक्षण: संविधान की खामियाँ

डॉ. अम्बेडकर ने प्रस्तावित संविधान की जांच के लिए तीन प्रमुख परीक्षण निर्धारित किए और तर्क दिया कि यह हर मोर्चे पर बुरी तरह विफल रहा।

1. संघटक घटक: संघ का निर्माण करने वाली इकाइयाँ— प्रांत और रियासतें—जिस तरह संरचित थीं, वह अपने आप में दोषपूर्ण थी।

वादा किया गया लाभ डॉ. अम्बेडकर का यथार्थवादी विश्लेषण

रियासतों में लोकतंत्र की शुरुआत होगी। का नू न रियासतदारों को यह आश्वासन देता है कि उनके आंतरिक मामलों में कोई हस्तक्षेप नहीं होगा, जिससे उनकी निरंकुश सत्ता बनी रहेगी।

हिंदुस्तान को जिम्मेदार शासन मिलेगा। सैन्य सुरक्षा और विदेश नीति जैसे महत्वपूर्ण विभाग केंद्र सरकार के पास आरक्षित रहेंगे, जिससे एक अप्रभावी “द्वि-दल राज्यपद्धति” बनेगी।

एक अखंड और एकीकृत हिंदुस्तान बनेगा। सभी 650

वादा किया गया लाभ	डॉ. अम्बेडकर का यथार्थवादी विश्लेषण
रियासतों में लोकतंत्र की शुरुआत होगी।	कानून रियासतदारों को यह आश्वासन देता है कि उनके आंतरिक मामलों में कोई हस्तक्षेप नहीं होगा, जिससे उनकी निरंकुश सत्ता बनी रहेगी।
हिंदुस्तान को जिम्मेदार शासन मिलेगा।	सैन्य सुरक्षा और विदेश नीति जैसे महत्वपूर्ण विभाग केंद्र सरकार के पास आरक्षित रहेंगे, जिससे एक अप्रभावी “द्वि-दल राज्यपद्धति” बनेगी।
एक अखंड और एकीकृत हिंदुस्तान बनेगा।	सभी 650 रियासतों को संघ में शामिल होने की अनुमति नहीं है, जो एकता की बजाय विभाजन को बढ़ावा देता है।

2. केंद्र के साथ संबंध: इन घटकों का केंद्रीय सरकार के साथ जो संबंध प्रस्तावित था, वह असंतुलित और समस्याग्रस्त था।

3. नागरिकता: यह संविधान राष्ट्र के आम लोगों को एक समान और सार्वभौमिक नागरिकता का अधिकार देने में विफल रहा।

उन्होंने जोर देकर कहा कि इन परीक्षणों के आधार पर, इस संरचना को ‘फेडरेशन’ कहना एक धोखा था; यह “विभाजन के गुण” वाला एक “कॉन्फिडरेशन” (अलग हुए रियासतों का समूह) अधिक था। यह केवल तकनीकी रूप से त्रुटिपूर्ण नहीं था, बल्कि नैतिक और राजनीतिक रूप से भी दिवालिया था, क्योंकि यह राष्ट्र-निर्माण के हर स्तर पर—संरचनात्मक अखंडता, कार्यात्मक एकता और मानवीय अधिकार—विफल हो गया था, और यही बात इसे वास्तव में ‘राक्षसी’ बनाती थी।

3.2. झूठी उम्मीदों का खंडन

डॉ. अम्बेडकर ने उन लोगों के तर्कों का खंडन किया जो मानते थे कि कुछ सुधारों के साथ इस संविधान को स्वीकार किया जा सकता है। उन्होंने एक यथार्थवादी विश्लेषण प्रस्तुत किया जिसने इन झूठी उम्मीदों को ध्वस्त कर दिया।

रियासतों को संघ में शामिल होने की अनुमति नहीं है, जो एकता की बजाय विभाजन को बढ़ावा देता है।

उन्होंने स्पष्ट किया कि मि. सत्यमूर्ति द्वारा सुझाए गए सुधारों के बाद भी, यह संविधान अपने “मूलभूत दोषों” के कारण अस्वीकार्य ही रहेगा और हिंदुस्तान को कभी स्वराज के लक्ष्य तक नहीं पहुंचा सकता।

संविधान के ढांचे को तार-तार करने के बाद, डॉ. अम्बेडकर ने उन ताकतों पर अपनी बौद्धिक दूरबीन घुमाई जो इस ‘राक्षसी’ संरचना को सत्ता में लाने के लिए आतुर थीं।

4. छिपे हुए एजेंडे और भूले हुए लोग

डॉ. अम्बेडकर ने उन छिपे हुए स्वार्थों को बेनकाब किया जिनके कारण विभिन्न शक्तिशाली समूह इस दोषपूर्ण संघ का समर्थन कर रहे थे।

* रियासतदार: वे ब्रिटिश आधिपत्य और संघीय हस्तक्षेप दोनों से बचकर अपनी निरंकुश सत्ता को सुरक्षित रखना चाहते थे।

* मुसलमान: वे मुस्लिम-बहुल प्रांत बनाकर हिंदुओं को कमजोर करने की रणनीति पर काम कर रहे थे।

धर्मेंद्र को लेकर चल रही खबरों पर हेमा मालिनी ने जताई नाराज़गी

धर्मेंद्र की उम्र और स्वास्थ्य को देखते हुए उन्हें शुरू से ही आईसीयू में रखा गया है।

इस बीच, मंगलवार को धर्मेंद्र की बेटी ईशा देओल

और पत्नी हेमा मालिनी ने उनके ‘निधन’ संबंधी झूठी खबरें मीडिया में चलने के बाद कड़ी नाराज़गी ज़ाहिर की।

ईशा देओल ने इंस्टाग्राम पर लिखा, “मीडिया जल्दबाज़ी में है और ग़लत ख़बरें चला रहा है। मेरे पिता की हालत स्थिर है और वो

रिक्वरे कर रहे हैं. पापा की अच्छी सेहत के लिए आपकी प्रार्थनाओं का धन्यवाद”

धर्मेंद्र की पत्नी अभिनेत्री और सांसद हेमा मालिनी ने एक्स पर लिखा, “जो हो रहा है उसे माफ़ नहीं किया जा सकता है! जिम्मेदार चैनल ऐसे व्यक्ति के बारे में झूठी

ख़बर कैसे फैला सकते हैं जिस पर इलाज का असर दिख रहा है और वह ठीक हो रहा है?

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਐਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਮੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘**ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ**’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. **ਆਹਿੰਸਾ**- ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
2. **ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਦੁਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
3. **ਵਿਧਵਾਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
4. **ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ**- ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ,ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
5. **ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

